Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 20 mei 2025

Portefeuille: Onderwijs (9)
Agendapunt: B12

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met de raadsvoordracht t.b.v. het vaststellen van de Verordening Kinderopvang sociaal medische indicatie (SMI) Amsterdam

Het college van burgemeester en wethouders besluit

In te stemmen met de voordracht voor de gemeenteraad die als bijlage 1 is opgenomen en waarin wordt voorgesteld: vast te stellen de 'Verordening Kinderopvang SMI Amsterdam', zoals opgenomen in bijlage 2.

Kernboodschap

Met kinderopvang op sociaal-medische indicatie (SMI) kunnen kinderen uit gezinnen waar ernstige problematiek speelt, maar waar geen recht op kinderopvangtoeslag is, enkele dagen per week naar de kinderopvang. Door een kind tijdelijk een gezond tweede leefmilieu te bieden, krijgt het de kans zich zo normaal mogelijk te ontwikkelen en krijgen ouders de ruimte om aan hun problemen te werken en de thuissituatie te verbeteren.

Bestuurlijke achtergrond

- Gemeenten ontvangen jaarlijks rijksmiddelen om kinderopvang SMI te regelen voor kwetsbare gezinnen waar ernstige sociaal-medische problematiek speelt.
- Gemeenten bepalen zelf welke gezinnen hiervoor in aanmerking komen en voor welke periode een SMI wordt toegekend.

Bestuurlijke prioriteit

SMI ondersteunt zeer kwetsbare gezinnen met jonge kinderen, daarmee is het een belangrijke interventie binnen kansengelijkheid.

Wettelijke grondslag

Art. 149 Gemeentewet, dat bepaalt dat de Gemeenteraad de verordeningen maakt die zij in het belang van de gemeente nodig oordeelt. Omdat de Wet kinderopvang niet voorziet in regels voor de verstrekking van de voorziening SMI, is het aan de Gemeenteraad zelf om hierin te voorzien.

Onderbouwing besluit

In te stemmen met de raadsvoordracht, opgenomen als bijlage 1, waarin wordt voorgesteld de Verordening Kinderopvang SMI Amsterdam vast te stellen.

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) stort sinds 2005 geld in het Gemeentefonds met de opdracht aan gemeenten om voor gezinnen waar ernstige sociaal medische problematiek speelt en waar geen recht op kinderopvangtoeslag is, kinderopvang te regelen:

kinderopvang op sociaal medische indicatie (SMI). Amsterdam vult dit budget ook met eigen middelen aan. Voor 2025 staat er voor SMI € 6,9 mln op de begroting van Onderwijs.

Het rijk laat het aan gemeenten om te bepalen in welke gevallen gezinnen voor kinderopvang SMI in aanmerking komen, voor welke periode, voor hoeveel dagen per week etc. De bevoegdheid om een voorziening kinderopvang SMI te verstrekken is daarmee een buitenwettelijke bevoegdheid, waarin het college zijn eigen beleid voert.

In het verleden waren de stadsdeelbesturen verantwoordelijk voor kinderopvang SMI. Sommigen hadden hiervoor ook een verordening vastgesteld. Sinds de centralisatie verstrekt het college een voorziening kinderopvang SMI op basis van een vaste gedragsregel, waarbij de volgende voorwaarden gelden:

- er is geen andere voorliggende voorziening zoals kinderopvangtoeslag of de voorschool;
- ouders kampen met ernstige sociaal medische problematiek (bijv. handicap, ziekte, psychische problemen of verslaving), waardoor zij hun kinderen onvoldoende of niet fulltime op kunnen voeden;
- de ontwikkelkansen van kinderen staan als gevolg van deze problematiek onder druk;
- er is geen of een beperkt sociaal netwerk, zoals familie, vrienden en/of buren waar ouders een beroep op kunnen doen, en
- er is een plan om de problemen in het gezin structureel op te lossen, zodat een SMI niet langer nodig is voor kinderen uit het gezin.

Met het oog op de rechtszekerheid van de aanvragers is het nodig om voortaan de voorziening kinderopvang SMI te verstrekken op basis van een wettelijk voorschrift: de Verordening Kinderopvang SMI Amsterdam. De noodzaak hiervan werd recent onderstreept in enkele bezwaar- en beroepszaken, waarbij werd gevraagd naar de juridische grondslag voor de besluitvorming. Met het vaststellen van de verordening wordt hierin voorzien.

De belangrijkste onderdelen van de verordening zijn:

- **Omschrijving doel en doelgroep van SMI**; gezinnen waar dusdanige ernstige sociaal-problematiek speelt, dat de ontwikkelkansen van kinderen onder druk staan
- **Aard, omvang en duur van de voorziening**; een SMI kan toegekend worden aan kinderen van 3 maanden tot en met 10 jaar voor max. 2 dagen per week gedurende max. 12 maanden, met eenmaal verlenging. In uitzonderingsgevallen kan het college hiervan afwijken.
- **De werkwijze rond het indienen en afhandelen van de aanvraag**; ouders dienen de aanvraag met DigiD in via een elektronisch aanvraagformulier (per 1 juli), indien nodig ondersteunt Team SMI van de gemeente hierbij en kan de aanvraag ook zonder DigiD worden gedaan. Ouders leveren bij de aanvraag gegevens over hun inkomenssituatie (waaruit blijkt of zij al dan niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag) en beschrijven kort de reden voor de aanvraag. Indien ouders niet voor een voorliggende voorziening in aanmerking komen, brengt een jeugdarts van de GGD advies uit aan het college over de noodzaak van het verstrekken van een voorziening kinderopvang SMI. Bij toekenning regelt de gemeente in afstemming met de ouder(s) een kinderopvangplek in de buurt en financiert deze.
- **Weigeringsgronden**; er zijn een aantal gronden waarop een SMI-aanvraag afgewezen kan worden, bijv. als er een voorliggende voorziening is (kinderopvangtoeslag of voorschool), de problematiek buiten het gezin ligt (bijv. mantelzorg), wanneer de ontwikkelkansen van kinderen niet onder druk staan of wanneer een andere interventie passender is.
- **Verplichtingen die verbonden zijn aan de toekenning van SMI**; ouders moeten hun kinderen ook daadwerkelijk naar de kinderopvang brengen, de gemeente wil niet betalen voor een voorziening waar geen gebruik van wordt gemaakt en bovendien kan het niet-brengen duiden op verergerde problematiek. De kinderopvangorganisaties zijn verplicht een melding bij de gemeente doen als een kind gedurende met regelmaat zonder opgaaf van reden niet komt. Er zit een wederkerigheid in SMI, op ouders rust de inspanningsverplichting om de thuissituatie te verbeteren.

Participatie

n.v.t.

Financiële onderbouwing

Overige toelichting

geen.

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente

Op te nemen in de te publiceren besluitenlijst - publicatie in het Gemeenteblad 3A

Buiten de gemeente

De verordening wordt na vaststelling gepubliceerd in het Gemeenteblad
Communicatie naar de OKT's
Aanpassing van de website
Andere acties n.t.b., bijv nieuwsbrief voor huisartsen

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-026870	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2025-027982	Gemeenteraad Voordracht Verordening Kinderopvang SMI Amsterdam.pdf (pdf)
AD2025-027984	Conceptbesluit Verordening Kinderopvang SMI Amsterdam.docx (msw12)
AD2025-027994	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten